

Міністерство освіти і науки України

Сумський державний університет

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА
ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

Тема: Аналіз формування та використання прибутку підприємства

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма 6.051.00.06 «Економіка і бізнес»

Завідувач кафедри: _____ / Мельник Л.Г. /

Керівник роботи: _____ / Дериколенко О.М. /

Виконавець: _____ / Усик Н.М. /

П.І.Б

Група: _____ ЕЗ-61С

шифр

Суми 2020

Анотація

Ключові слова: аналіз, прибуток, управління прибутком, рівень ефективності, розподіл прибутку, чистий прибуток.

Мета роботи- дослідження механізму формування та розподілу прибутку сучасного підприємства.

Об'єкт дослідження - процес формування та розподілу прибутку, на прикладі Підприємства Сумської облспоживспілки «Центральний ринок міста Лебедин»

Предмет дослідження - фінансові відносини, які виникають при управлінні прибутком на підприємствах в умовах ринкових відносин.

Структура роботи. Основна частина роботи складається з трьох розділів. У першому розділі викладені теоретичні основи управління прибутком підприємства.

Другий розділ присвячений методичним підходам до управління прибутком підприємства. Розглядається процес формування та використання чистого прибутку підприємства.

У третьому розділі проведено аналіз формування та використання прибутку підприємства Сумської облспоживспілки «Центральний ринок міста Лебедин».

ЗМІСТ

Реферат.....	3
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ I Теоретичні основи управління прибутком на підприємстві	
1.1 Економічна сутність прибутку підприємства.....	6
1.2 Система управління прибутком на підприємстві.....	10
РОЗДІЛ 2 Методичні підходи до управління прибутком підприємства	
2.1. Методика формування чистого прибутку.....	15
2.2. Характеристика об'єкта дослідження підприємства	19
РОЗДІЛ 3 Аналіз формування та використання прибутку підприємства Сумської облспоживспілки «Центральний ринок міста Лебедин».	
3.1. Оцінка формування прибутку підприємства.....	23
3.2. Аналіз використання прибутку підприємства.....	32
ВИСНОВКИ	35
ЛІТЕРАТУРА.....	37

ВСТУП

Актуальність теми.

Сучасні світові тенденції розвитку пов'язані, перш за все, з необхідністю імплементації цілей сталого розвитку в життя[14,19,21,26,29,39] та рухом суспільства у напрямку сестейневого розвитку. Це дозволить подолати наслідки глобальної екологічної кризи та забезпечити перехід до особистісного розвитку людини. Вирішення поставлених задач стало можливим завдяки сучасним науковим і технічним досягненням промислових революцій «Індустрія 3.0» та «Індустрія 4.0»[45,46,48,49] . Результатами промислових революцій є впровадження інноваційних технологій, що спрямовані на цифровізацію економіки та розвиток альтернативної енергетики.[16,20,30,44,47,52] Саме такі технології, що є більш економічно ефективнішими ніж традиційні, будуть визначати майбутній інноваційний потенціал країни[18,23,33,35,38,50,51] та формувати нову технологічну політику підприємств.

В цих умовах значення економічної ефективності істотно зростає. Саме прибуток, що визначає ефективність, виступає у ролі певного гаранту прогресу соціально-економічної системи, а його відсутність - найяскравіший доказ регресу й соціального напруження.

Сучасний розвиток конкурентного середовища на ринку, постійні економічні кризи, що традиційно присутні в житті суб'єктів господарювання, потребують від них ефективного механізму формування та розподілу прибутку на підприємстві. Саме прибуток повинен забезпечувати інтереси держави, власників та персоналу підприємства. Тому проблеми, що виникають під час формування та розподілу прибутку підприємства в сучасних умовах, є дуже актуальними..

Проблеми управління прибутком підприємств представлено в працях значної кількості науковців: А.Аллахвердяна, І. Бланка, П.Вознесенського, М.Василик, З.Варналій, О.Васильченко, А. Голов, К.Базарової, Г.Сенчагова,

Г.Бірман, І.Родіонової, О.Суторміна, Л.Федосов, М.Черваньова,
К.Шелудько, О.Юрій та ін.

Метою роботи є дослідження механізму формування та розподілу прибутку сучасного підприємства в умовах ринкової відносин на прикладі досліджуваного підприємства. Досягнення вказаної мети обумовило необхідність вирішення наступних завдань:

розглянути теоретичні основи управління прибутком підприємства, а саме суть і поняття прибутку підприємства, систему управління прибутком на підприємстві;

дослідити методичні основи управління прибутком, зокрема, методіку формування та використання чистого прибутку;

проаналізувати формування та використання прибутку на прикладі конкретного підприємства.

Розділ 1. Теоретичні основи управління прибутком на підприємстві

1.1 Економічна сутність прибутку підприємства

Прибуток - найважливіша фінансова категорія. Він є показником, що відображає фінансовий результат господарської діяльності підприємства, характеризує ефективність виробництва, обсяг і якість виробленої продукції, стан продуктивності праці, рівень собівартості. Одночасно прибуток впливає на зміцнення комерційного розрахунку, інтенсифікацію виробництва при будь-якій формі власності. Він є не лише джерелом забезпечення внутрішньогосподарських потреб підприємств, а й джерелом формування бюджетних коштів держави.[2,3,17,28,31]

Різномічне значення прибутку посилюється з переходом економіки держави до ринкових умов господарювання. Підприємства недержавної форми власності, отримавши фінансову самостійність і незалежність мають право вирішувати, на які цілі і в яких розмірах спрямувати прибуток, що залишився після сплати податків до бюджету та інших обов'язкових платежів і відрахувань [1,4,9,12,36, 37,42,43].

Розглядаючи сутність прибутку, у світлі сучасної економічної парадигми, спеціалісти в першу чергу відзначають такі його характеристики:

Прибуток являє собою форму доходу підприємця, що здійснює визначений вид діяльності. Ця зовнішня, найбільш проста форма вираження прибутку є разом з тим недостатньою для її повної характеристики, тому що в ряді випадків активна діяльність у якій-небудь сфері може і не бути зв'язаною з одержанням прибутку (наприклад, діяльність політична, благодійна і т.п.).[28]

Прибуток є формою доходу підприємця, що вложив свій капітал з метою досягнення визначеного комерційного успіху. Категорія прибутку нерозривно зв'язана з категорією капіталу - особливим фактором

виробництва - і в усередненому виді характеризує ціну функціонуючого капіталу.

З урахуванням розглянутих основних характеристик прибутку його поняття в найбільш узагальненому виді може бути сформульоване в такий спосіб: прибуток являє собою виражений у грошовій формі чистий доход підприємця на вкладений капітал, що характеризує його винагороду за ризик здійснення підприємницької діяльності, та представляє собою різницю між сукупним доходом і сукупними витратами в процесі здійснення цієї діяльності” [2, 12].

В економічній термінології поняття прибутку стало універсальним і дуже активним елементом фінансових систем наприкінці XVIII століття, і починаючи з цього часу прибуток привертає все більшу увагу як учених-теоретиків, так і практиків. Особливий інтерес викликає вивчення природи й ролі прибутку в умовах трансформаційних процесів, тобто при різкій зміні моделей економічного життя.

З розвитком економіки та формуванням прогресивних методик в Україні закономірним є те, що з'явилося багато нової літератури: як науково-практичної, так і періодичної, в якій можна знайти будь-яку інформацію викладену в тій чи іншій формі.

Основною метою управління прибутком є забезпечення максимізації добробуту власників підприємства в звітному і в наступному періодах. Ця головна мета повинна забезпечувати одночасно гармонізацію інтересів власників з інтересами держави та персоналу підприємства.[5,6,7,22]

Навіть найбільш ефективні управлінські рішення в області формування і використання прибутку, розроблені та реалізовані на підприємстві в попередньому періоді, не завжди можуть бути повторно використані на наступних етапах його діяльності. Висока роль прибутку в розвитку підприємства і забезпеченні інтересів його власників та персоналу визначають необхідність ефективного і безперервного управління ним.

Законодавство України визначає прибуток з точки зору механізму його формування. Тобто прибуток підприємства є показником фінансових результатів його господарської діяльності, що визначається шляхом зменшення суми валового доходу суб'єкта господарювання за певний період на суму валових витрат та суму амортизаційних відрахувань [15, 31].

Розглядаючи сутність прибутку, необхідно в першу чергу відмітити такі його характеристики (табл.1.1).

Таблиця 1.1

Основні ознаки прибутку та їх характеристика.

Ознака	Характеристика
1.	2.
1. Прибуток являє собою форму доходу підприємця, який здійснює певний вид діяльності.	Це зовнішня, найбільш проста форма вираження прибутку є разом з тим недостатньою для його повної характеристики, так як в багатьох випадках активна діяльність в будь-якій сфері може і не бути пов'язаною з отриманням прибутку (наприклад: діяльність політична, благодійна тощо)
2. Прибуток є формою доходу підприємця, котрий вклав свій капітал з метою досягнення певного комерційного успіху.	Категорія прибутку нерозривно пов'язана з категорією капіталу - особливим фактором виробництва - і в опосередкованому вигляді характеризує ціну функціонуючого капіталу.
3. Прибуток не є гарантованим доходом підприємця, який вклав свій капітал в той чи інший бізнес.	Він є результатом тільки вмілого і успішного ведення цього бізнесу. Але в процесі ведення бізнесу підприємець внаслідок своїх невдалих дій або об'єктивних причин зовнішнього характеру може втратити не лише очікуваний прибуток, але й повністю або частково втратити вкладений капітал. Тому прибуток у певній мірі є платою за ризик здійснення підприємницької діяльності. Рівень прибутку і рівень підприємницького ризику знаходяться між собою в прямо пропорційній залежності.

4. Прибуток характеризує не весь доход, отриманий в процесі підприємницької діяльності, а лише ту частину доходу, яка “очищена” від понесених витрат на здійснення цієї діяльності.	В кількісному вираженні прибуток є кінцевим показником, який представляє собою різницю між сукупним доходом та сукупними витратами в процесі здійснення підприємницької діяльності
5. Прибуток є вартісним показником, вираженим в грошовій формі.	Така форма оцінки прибутку пов’язана з практикою узагальненого вартісного обліку всіх пов’язаних з ним основних показників - вкладеного капіталу, отриманого доходу, понесених витрат тощо, а також з діючим порядком податкового її регулювання.

Із врахуванням розглянутих основних визначень та характеристик прибутку його поняття в найбільш узагальненому вигляді може бути сформульовано наступним чином: прибуток" представляє собою виражений в грошовій формі чистий доход підприємця на вкладений капітал та характеризує його винагороду за ризик здійснення підприємницької діяльності, який являє собою різницю між сукупним доходом та сукупними витратами в процесі здійснення цієї діяльності.

В умовах ринкової економіки на підприємствах прибуток відіграє значну роль, яка проявляється в наступному (рис.1.1) [12, 15]:

Рис. 1.1 Роль прибутку підприємства в умовах ринкової економіки

На жаль, слід зазначити, що роль прибутку не завжди позитивна. Мається на увазі що окремі види прибутку служать джерелом лише особистого збагачення окремих категорій громадян(наприклад, прибуток від “тіньової” діяльності та спекулятивних операцій) та як наслідок не приносить користь суспільству в цілому.

1.2 Система управління прибутком на підприємстві

Базова роль прибутку в розвитку підприємства і забезпеченні інтересів його власників і персоналу визначають необхідність безупинного й ефективного управління ним.

Управління прибутком являє собою систему принципів і методів розробки і реалізації управлінських рішень по всіх основних аспектах його формування, розподілу і використання на підприємстві [5, 15].

Ефективне управління прибутком підприємства забезпечується реалізацією ряду принципів, головні з яких надані на рис.1.2:

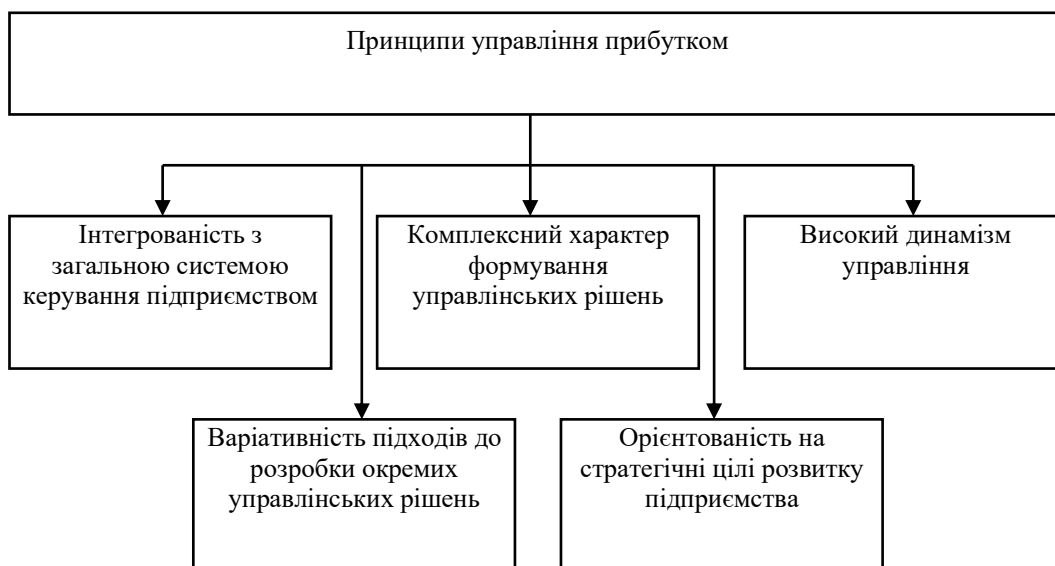

Рис.1.2 Основні принципи управління прибутком підприємства

Отже, базовою метою управління прибутком, на наш погляд, є забезпечення максимізації добробуту власників підприємства в поточному і перспективному періоді. Саме ця мета повинна забезпечувати гармонізацію інтересів власників, з одного боку, з інтересами держави і персоналу підприємства з іншого боку.

Виходячи з цієї головної мети, система управління прибутком, на думку фахівців, покликана вирішувати наступні основні задачі, що представлені в табл.1.2.

Таблиця 1.2

Система основних задач, спрямованих на реалізацію головної мети керування прибутком

Головна мета управління прибутком	Основні задачі управління прибутком, спрямовані на реалізацію головної мети
1.	2.
Забезпечення максимізації добробуту власників підприємства в поточному та перспективному періоді	1. Забезпечення максимізації розміру формованого прибутку, що відповідає ресурсному потенціалу підприємства і ринковій кон'юктурі
	2. Забезпечення оптимальної пропорційності між рівнем формованого прибутку і припустимим рівнем ризику
	3. Забезпечення високої якості формованого прибутку
	4. Забезпечення виплати необхідного рівня доходу на інвестований капітал власникам підприємства
	5. Забезпечення формування достатнього обсягу фінансових ресурсів за рахунок прибутку відповідно до задач розвитку підприємства в майбутньому періоді
	6. Забезпечення постійного зростання ринкової вартості підприємства
	7. Забезпечення ефективності програм участі персоналу в прибутку

Усі розглянуті задачі управління прибутком найтіснішим образом взаємозалежні, хоча окремі з них і носять різноспрямований характер. Тому в процесі управління прибутком окремі задачі повинні бути оптимізовані між собою [12].

Механізм управління прибутком вчені розглядають як систему основних елементів, що регулюють процес розробки і реалізації управлінських рішень в області його формування, розподілу і використання.

Механізм управління прибутком, що містить чотири основних елементи, представлено на рис.1.3.

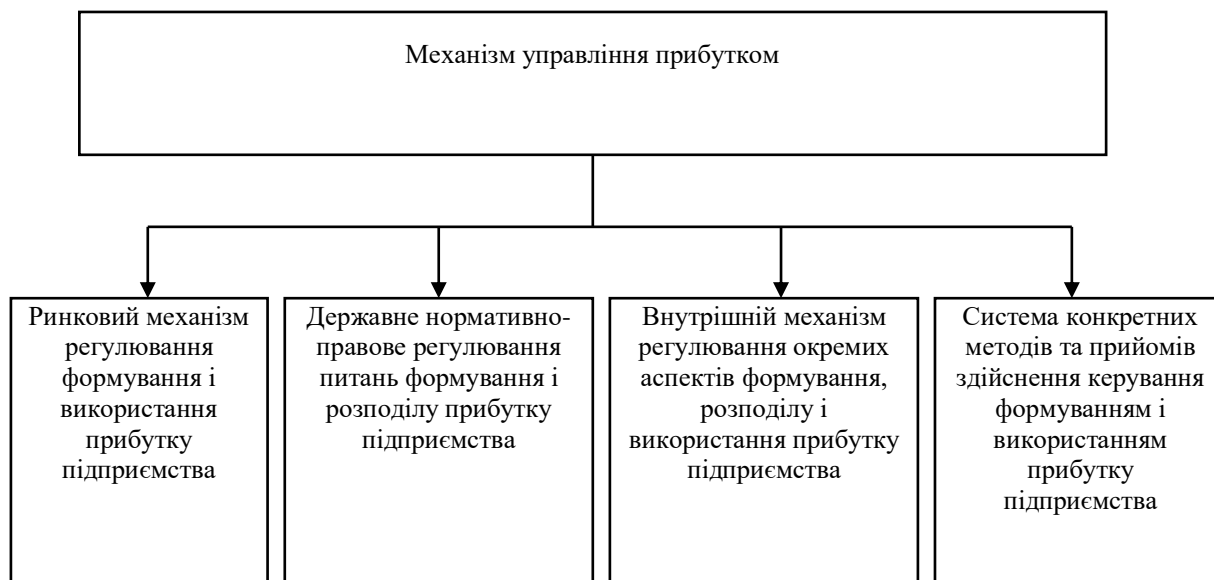

Рис.1.3 Основні елементи механізму управління прибутком

Розподіл прибутку зазвичай являє собою процес формування напрямків його майбутнього використання власниками відповідно з операційними цілями та задачами розвитку певного підприємства. Саме власники підприємства визначають пропорції розподілу між поточними виплатами(у вигляді дивідендів) та ростом доходів у майбутньому(за рахунок забезпечення зростання вкладеного капіталу). Від їх рішення по цьому питанню залежить зростання ринкової вартості підприємства.

З іншого боку, позиція власників щодо розподілу прибутку впливає й на трудову активність персоналу підприємства через систему премій, матеріальних заохочень. Як наслідок, це впливає на продуктивність праці.

Характер розподілу прибутку також впливає на рівень поточної платоспроможності підприємства. Якщо виплати прибутку, передбаченого до споживання власниками і персоналом підприємства, будуть зовеликими, це в подальшому негативно вплине на рівень платоспроможності підприємства в поточному періоді, який може істотно знизитися [36, 43].

Зазвичай, розподіл прибутку здійснюється у відповідності зі спеціально розробленою політикою, що повинна бути спрямована на підвищення вартості активів підприємства, забезпечувати матеріальні інтереси власників і робітників.; та й основу якої складає дивідендна політика. Основні напрями використання прибутку представлені на рис.1.4.

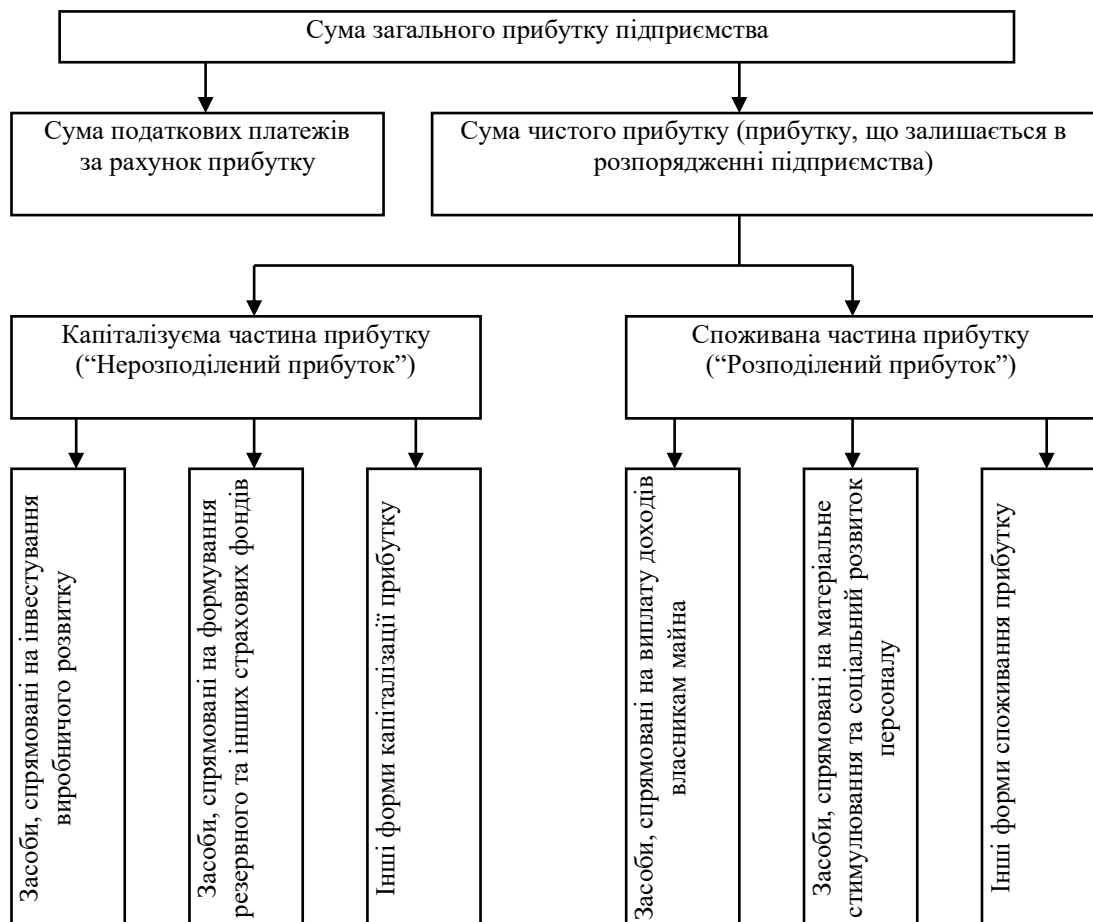

Рис.1.4 Напрямки розподілу прибутку підприємства

Але модель розподілу прибутку не може бути універсальною для кожного підприємства, бо різні підприємства знаходяться у різних зовнішніх й внутрішніх умовах функціонування, які ще й постійно змінюються. Тому система управління прибутком визначається специфікою кожного окремого підприємства та постійно коригується в умовах середовища, що швидко змінюється.

РОЗДІЛ 2 Методичні підходи до управління прибутком підприємства

2.1. Методика формування чистого прибутку

Господарська діяльність суб'єкта підприємництва будується на взаємодії і використанні окремих видів ресурсів: необоротних активів, оборотних активів, природних і трудових ресурсів. Мета кожного підприємства – якомога більш ефективно використати ці ресурси. В результаті господарської діяльності підприємство може мати прибуток або збиток (фінансовий результат), який є основним узагальнюючим показником його роботи і визначається за Звітом про фінансові результати.

Прибуток можна розглядати як суму, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати.[31]

Визначення Чистого прибутку (збитку) зображено на рис. 2.1

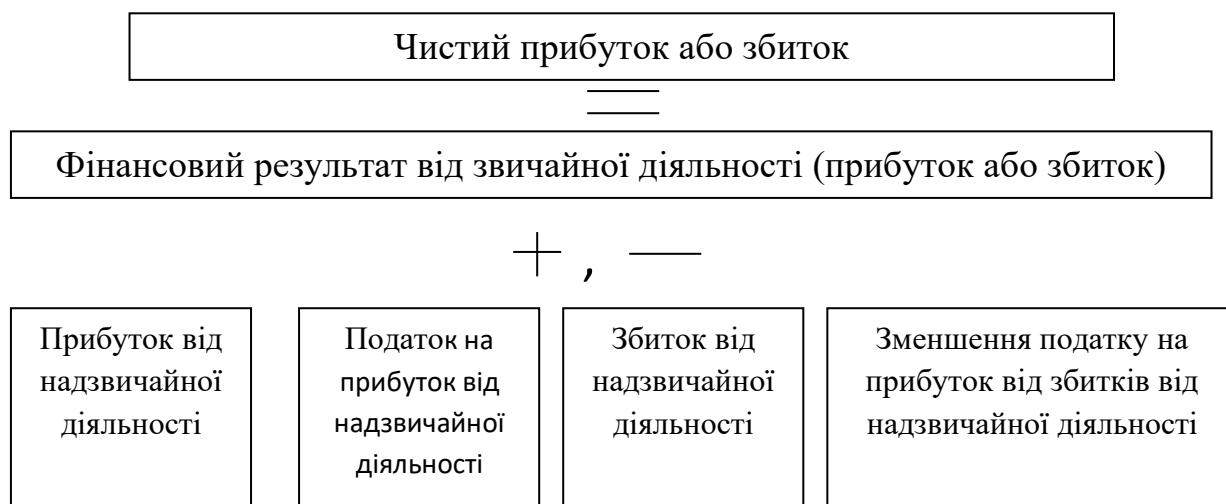

Рис. 2.1 Розрахунок чистого прибутку (збитку).[20]

Звіт забезпечує послідовне зіставлення доходів і витрат для визначення чистого прибутку (збитку) підприємства (табл. 2.1).

Значну питому вагу у складі чистого прибутку підприємства займає чистий прибуток від основної операційної діяльності (рис. 2.2).

Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) визначається шляхом вирахування з доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) відповідних податків, зборів, знижок тощо.

У статті “Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)” розраховується виробнича собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг), або собівартість реалізованих товарів: Адміністративні витрати враховують витрати на управління взагалі підприємством. Витрат на збут містять в собі витрати на реалізацію продукції, на зберігання на складі та транспортування до споживача.

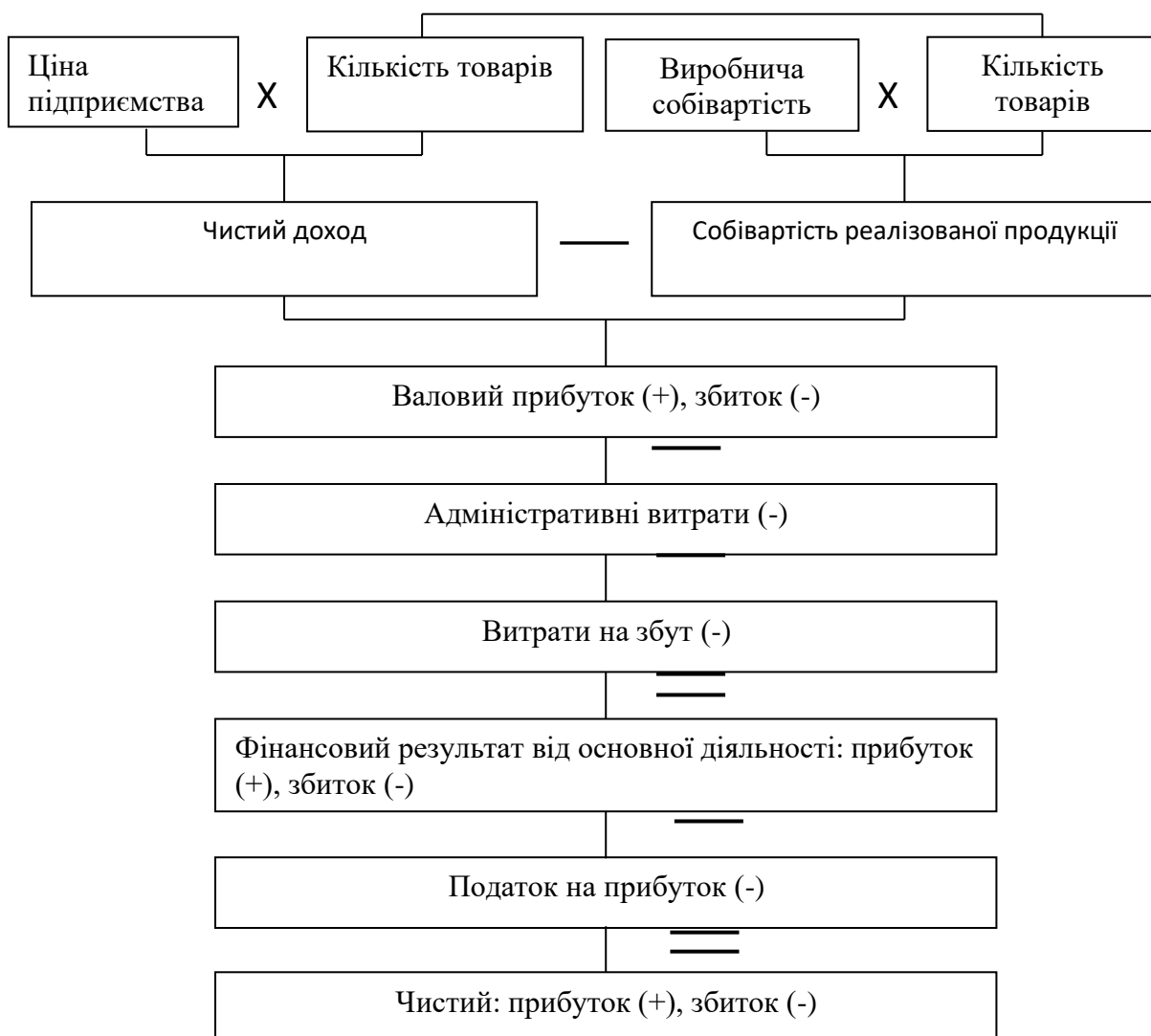

Рис. 2.2 Формування чистого прибутку від основної діяльності. [20]

У статті “Податки на прибуток” показується сума податків на прибуток від звичайної діяльності, визначена згідно з Законом України “Про оподаткування прибутку підприємств”.

Використання прибутку залежить від поточної стратегії діяльності підприємства яка повинна з одного боку задовольняти інтереси власників, а з іншого боку забезпечувати фінансування інвестиційних потреб. В загальній схемі використання чистого прибутку підприємства надана на рис 2.3. [5,12]

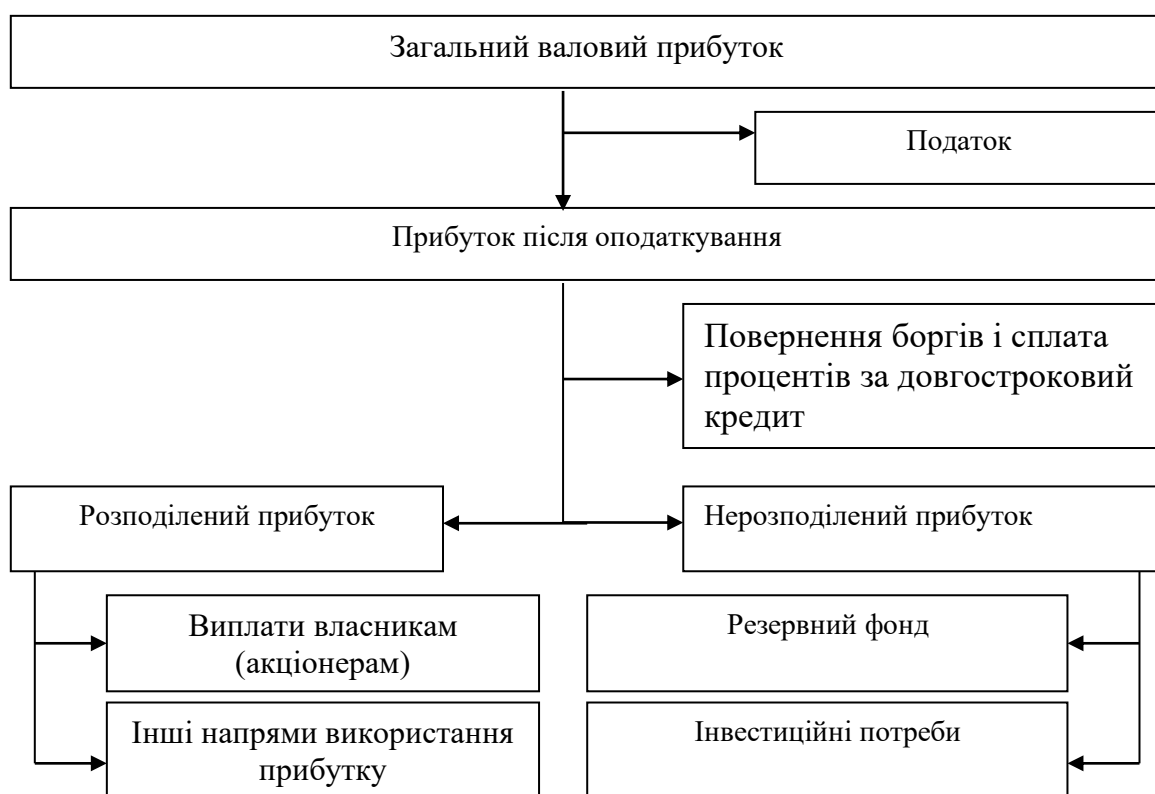

Рис. 2.3 Схемa використання прибутку підприємства. [20]

Порядок використання прибутку (збитку) зазвичай визначає власник підприємства або уповноважений ним орган згідно з статутом та чинним законодавством.

Коли із загального прибутку сплачуються податки у відповідності з чинним законодавством, то залишається чистий прибуток, який і використовується в порядку, що передбачений його статутом і рішеннями власників.

Принципові напрями використання представлені на рис 2.4. і передбачають розподіл прибутку на дві частини: розподілений прибуток(різні виплати власникам та персоналу) та нерозподілений прибуток(на розвиток підприємства).

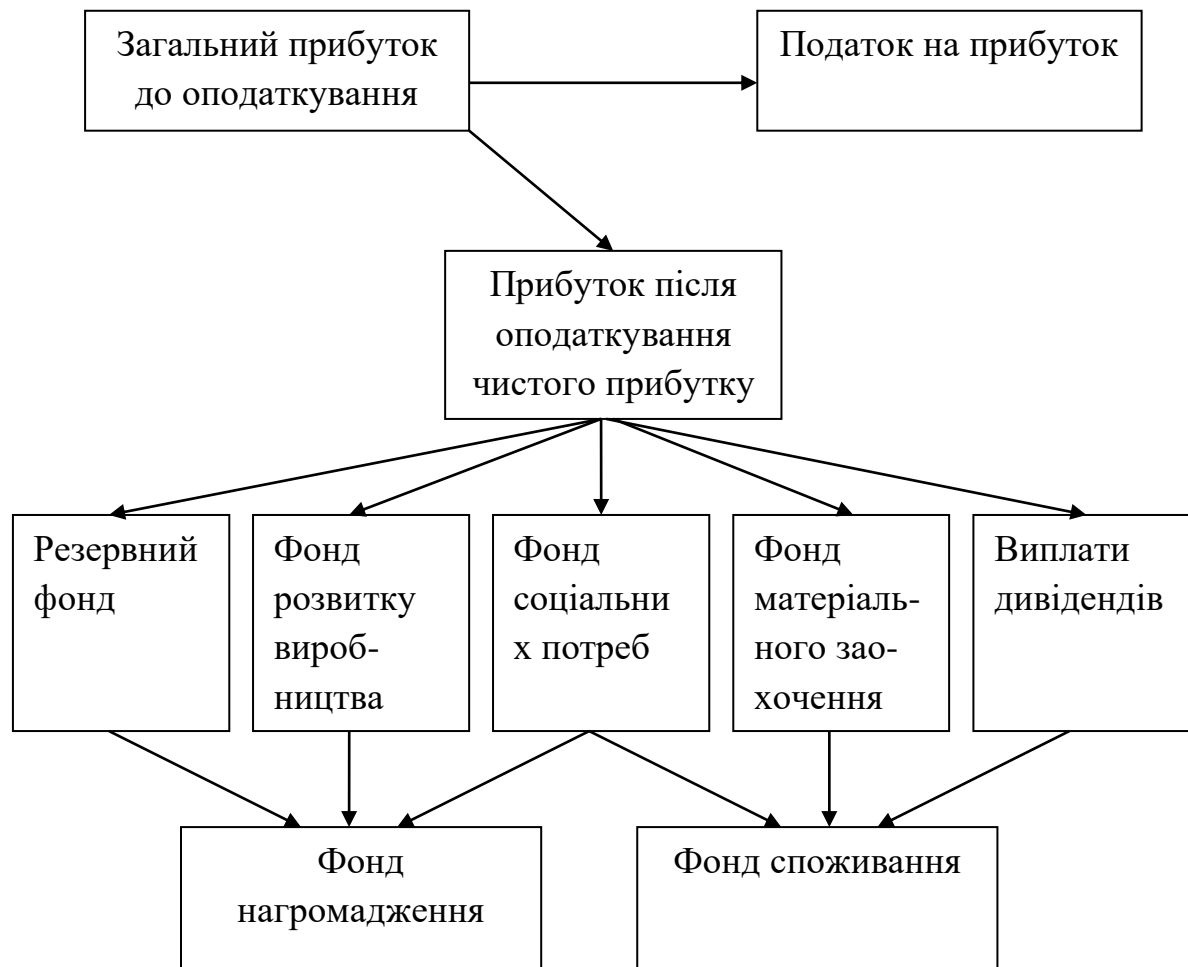

Рис .2.4 Структурно-логічна схема розподілу й використання чистого прибутку підприємства. [15]

Нерозподілений прибуток направляється на створення резервного(страхового) та інвестиційного фондів. Резервний фонд створюється на випадок непередбачених ситуацій як джерело покриття додаткових потреб.

Відрахування у фонди підприємство здійснює, якщо їх створення передбачено установчими документами. В іншому випадку підприємство

відображає за рахунок прибутку відповідні затрати і витрати на придбання основних засобів і нематеріальних активів, утримання об'єктів соціально-культурного призначення, заохочення тощо.

Таким чином, створення і функціонування системи управління прибутком дасть змогу вирішити актуальні проблеми управління, дотримати вказані вимоги, підвищити ефективність господарської діяльності в цілому.

2.2. Характеристика об'єкта дослідження підприємства

Центральний ринок міста Лебедин був введений в експлуатацію в 1984 році. На той час він мав 65 торговельних місць і займав площу 3 га.

Сьогодні нараховує 5339 торгових місць, із них для торгівлі продовольчими товарами (крім с/г продукції) – 92 місця, для продажу сільськогосподарських продуктів – 62 місце, непродовольчих товарів – 25 місць, свійських тварин – 5 місць і займає площу рівну 1,4 га.

Територія ринку поділяється на наступні зони:

- речовий ринок;
- продовольчий ринок;
- окрема зона для торгівлі з автомобілів;
- окремий майданчик для оптової та роздрібною торгівлі овочами, фруктами, завезеними з інших областей України;
- зона для торгівлі зі стаціонарних кіосків-палаток;

Ринок має криті спеціалізовані павільйони для торгівлі:

- м'ясопродуктами;
- молокопродуктами;
- сільгосппродуктами;
- готовою м'ясною продукцією;
- живими квітами;
- складною побутовою технікою;
- павільйон «1000 дрібниць» (запасні частини).

На ринку постійно працює майданчик для оптової та роздрібно́ї торгівлі овочами, фруктами, завезеними з інших областей України.

Центральний ринок м.Лебедин має власну мережу підприємств торгівлі та закладів ресторанного господарства. Об'єкти приведені до вимог стандартів, мають сучасний інтер'єр, оснащений новітнім торгово-технологічним обладнанням.

За рахунок реконструкції та перепрофілювання магазину в обласному центрі відкрито сучасний заклад ресторанного господарства – підприємство швидкого обслуговування „Кафетка”.

Метою діяльності Ринку є задоволення потреб у послугах, товарах, роботах членів споживчих товариств, інших громадян, підприємств, організацій споживчої кооперації України, інших суб'єктів господарювання та фізичних осіб, на основі ефективного використання в процесі господарювання фінансових матеріальних, виробничих і трудових ресурсів. Створення необхідних зручностей для купівлі – продажу товарів, сприяння найбільш повному задоволенню потреб суспільства у послугах, продукції, роботах Ринку.

Предметом діяльності ринку є:

1. Експлуатація майнового комплексу Ринку за його призначенням.
2. Організація і надання платних послуг населенню, організаціям, підприємствам, що здійснюють торгівлю на Ринку і надають послуги.
3. Надання в оренду основних засобів Ринку.
- 4 Здійснення, погоджених з правлінням облспоживспілки, заходів з розвитку та зміцнення матеріально-технічної бази Ринку.
5. Створення та організація роботи торгово-закупівельних пунктів Ринку для заготівель, реалізації, збуту сільськогосподарської продукції, продуктів її переробки, продовольчих і непродовольчих товарів, а також супутніх послуг.
6. Справляння та перерахування до бюджету ринкового збору.

7. Організація оптової, дрібнооптової, роздрібною та комісійною торгівлі товарами народного споживання і виробничо-технічного призначення, медикаментами, ветеринарними препаратами, лікарськими засобами, транспортними засобами, запчастинами та іншими продовольчими товарами і непродовольчими товарами.

8. Розвиток ресторанного господарства, у т.ч. закладів швидкого приготування їжі, організація виробництва кулінарних, кондитерських виробів, напівфабрикатів, іншої продукції громадського харчування та реалізація через роздрібну мережу.

9. Організація обслуговування населення, рекламно-інформаційних послуг, ксерокопіювання і перукарень, пошив та ремонт одягу, взуття тощо.

10. Заготівля, збереження, переробка та збут сільськогосподарської продукції, макулатури, вторинної текстильної й полімерної сировини, зношених шин, склобою, хутрової, лікарсько-технічної сировини, дикорослих плодів, ягід, грибів, заготівля брухту чорних і кольорових металів.

11. Відкриття зон відпочинку для літніх людей та дітей.

12. Організація і проведення виставок-ярмарків, святкових і тематичних базарів, видовищних і розважальних заходів.

13. Вивчення та впровадження передового досвіду роботи, прогресивних форм організації праці та її оплати.

14. Надання послуг, пов'язаних з охороною державної та іншої власності, надання послуг з охорони громадян.

15. Організація автомобільних стоянок.

16. Інші види діяльності, не заборонені чинним законодавством.

Види діяльності, які відповідно до законодавства України потребують ліцензії (спеціального дозволу), Ринок буде здійснювати після отримання такої ліцензії (дозволу).

Засновником та власником Ринку є Сумська облспоживспілка.

Статутний фонд Ринку формується виключно грошовими коштами. Порядок його формування визначається Засновником відповідно до законодавства України та нормативних актів Укоопспілки.

Розмір статутного фонду (капіталу) відображається у балансі Ринку. Засновник Ринку має право збільшувати (зменшувати) розмір внеску до статутного фонду, визначає порядок та строки його формування.

Рішення Засновника про збільшення (зменшення) статутного фонду набирає чинності з дня державної реєстрації.

Ринок створює резервний (страховий) фонд за рахунок відрахувань від прибутку Ринку, пожертвувань, безповоротної фінансової допомоги та інших, не заборонених законом, надходжень.

Відрахування до резервного (страхового) фонду Ринку здійснюються після закінчення фінансового року за Рішенням Засновника та у розмірах, визначених нормативними актами.

Ринок може створювати інші фонди, необхідні для його діяльності. Порядок їх формування і використання визначаються Засновником у порядку, встановленому чинним законодавством України та нормативним актами Укоопспілки.

Майно Ринку це сукупність речей та інших цінностей (включаючи нематеріальні активи), які мають вартісне визначення, виробляються чи використовуються у діяльності Ринку та відображаються у його бухгалтерському обліку та балансі.

Майно та кошти Засновник передає Ринку у строкове користування (платне або безоплатне). Ринок не має права розпоряджатися майном Засновника, переданим йому у користування.

Засновник залишається власником майна, яке передано Ринку у користування.

РОЗДІЛ 3 Аналіз формування та використання прибутку підприємства Сумської облспоживспілки «Центральний ринок міста Лебедин».

3.1 Оцінка формування прибутку підприємства

Основним видом діяльності Підприємства Сумської облспоживспілки «Центральний ринок міста Лебедин» є надання послуг, реалізація продукції продовольчої групи, забезпечення потреб споживачів та отримання прибутку.

В сучасних умовах, споживчий ринок насичений аналогічною продукцією, яка реалізується на даному підприємстві. Через нестабільність економіки, рівень платоспроможності покупців дуже низький. Тому конкуренція на реалізацію товарів дуже висока. В таких умовах необхідно вижити, продовжувати діяльність та вдосконалювати методи торгівлі.

Для досконалого вивчення аналізу реалізації продукції і відповідного аналізу формування прибутку, необхідно дослідити динаміку прибутку, оцінити фактори, що обумовлюють його величину та визначити достатність прибутку для вирішення завдань виробничого та соціального розвитку підприємства.

Основні документи, які дають інформацію для аналізу та вивчення формування прибутку є наступні джерела інформації:

- форма № 1 “ Баланс”
- форма № 2 “ Звіт про фінансові результати роботи”
- форма 1-торг “ Звіт про товарообіг ”

Формування прибутку на Підприємстві Сумської облспоживспілки «Центральний ринок міста Лебедин» можна зобразити у вигляді схеми (рис.3.1).

Прибуток ПС ОСС «Центральний ринок м. Лебедин» є одним з основних показників підприємства в ринкових умовах господарювання та

виступає стратегічною метою підприємства, реалізація якої є обов'язковою для забезпечення нормальних умов функціонування підприємства.

Досягнення певної величини прибутку на підприємстві дає можливість вирішувати виробничі та соціальні завдання, забезпечувати фінансову стійкість та платоспроможність підприємства, створювати фонди матеріального заохочення та бути конкурентоздатним для ринку

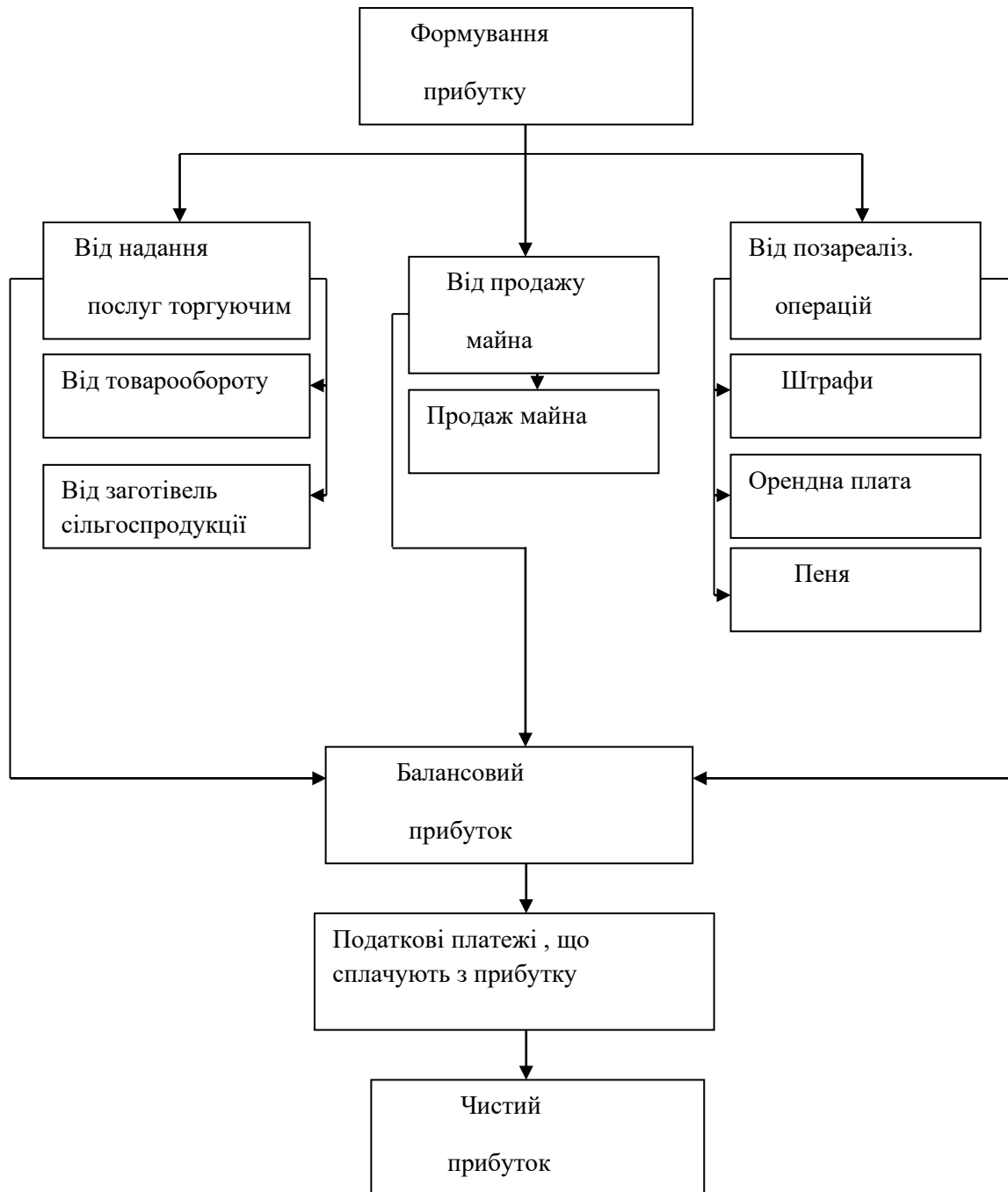

Рис. 3.1 Схема формування прибутку Підприємства Сумської облспоживспілки «Центральний ринок міста Лебедин»

Аналіз формування прибутку проводиться поетапно. На кожному етапі розглядається певний фактор впливу на накопичення прибутку.

На ринку функціонує три галузі діяльності : торгівля, ресторанне господарство, надання платних послуг. Саме в них сконцентровано основний ресурсний потенціал і відповідно створюється кінцевий продукт.

Економічний аналіз є необхідний етапом управлінської діяльності.

Розглянемо стабільність росту обсягів господарської діяльності ринку.

Таблиця 3.1 Динаміка господарської діяльності підприємства (роздрібного товарообороту та платних послуг)

	Роки			2018 рік у % до	
	2016	2017	2018	2016 року	2017 р.
Роздрібний товарооборот, усього, тис.грн.:					
- план	11380	12295	13610	116	110,7
- фактично	11926,7	13709,4	15560,2	130,5	113,5
- виконання плану, %	104,8	111,5	117,9		
у тому числі:					
Роздрібний товарооборот торгової мережі, тис.грн.:					
- план	8400	8973	9070	103,1	101,1
- фактично	8996,1	9404,1	10965,9	121,9	116,6
- виконання плану, %	107,1	104,8	126,7		
- питома вага, %	75,4	68,6	70,5		
Роздрібний товарооборот закладів ресторанного господарства					
- план	2980	3322	4540	152,3	136,7
- фактично	2930,6	4305,3	4594,3	156,8	106,7
- виконання плану, %	98,3	129,3	101,2		
- питома вага, %	24,6	31,4	29,5		
Обсяг платних послуг, тис.грн.					
- план	11100	16950	17535	158	103,5
- фактично	15374,8	17376,6	18195,1	118,3	104,7
- виконання плану, %	138,5	102,5	103,8		

Дані таблиці засвідчують доволі стійкі темпи зростання роздрібного товарообороту торговельної мережі, закладів ресторанного господарства та платних послуг. Слід відмітити і виконання планових завдань протягом аналізованого періоду.

Збільшення обсягів діяльності вплинуло на фінансові результати діяльності ринку.

Для аналізу формування прибутку розглянемо детальний аналіз фінансових результатів на підприємстві Сумської ОСС «Центральний ринок міста Лебедин» за 2016 – 2018 роки

Таблиця 3.2

Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

Сумської ОСС «Центральний ринок міста Лебедин» за 2016 – 2018 роки

Показники	Роки			Відхилення 2018 року від		2018 рік у % до	
	2016	2017	2018	2016 року	2017 року	2016 року	2017 року
Чистий прибуток, усього, тис.грн.	2720,8	2557,6	3605,4	884,6	1047,8	132,5	141
у тому числі :							
торгівля, тис.грн.	153,4	204,5	266,2	112,8	61,7	173,5	130,2
рентабельність, %	1,71	2,18	2,43	0,72	0,25		
питома вага, %	5,6	8	7,4	1,8	-0,6		
ресторанне господарство, тис.грн.	96,7	194,6	293	196,3	98,4	у 3 р.б.	150,6
рентабельність, %	3,3	4,52	6,38	3,08	1,86		
питома вага, %	3,6	7,6	8,1	4,5	0,5		
платні послуги, тис.грн.	2470,7	2158,5	3046,2	575,5	887,7	123,3	141,1
рентабельність, %	16,07	12,42	16,74	0,67	4,32		
питома вага, %	90,8	84,4	84,5	-6,3	0,1		

Дані таблиці свідчать, що за останні роки по Центральному ринку міста Лебедин швидкими темпами зростають фінансові результати. У 2016 році 90,8% чистого прибутку по ринку забезпечують платні послуги. У 2017-2018 роках за рахунок збільшення господарської діяльності зростає питома вага

прибутку від торгівлі та ресторанного господарства. У 3 рази збільшено прибуток у 2018 році в галузі ресторанного господарства, майже вдвічі збільшилася рентабельність галузі .

Причинами таких змін стало збільшення товарообігу як торговельної мережі, так і ресторанного господарства, а також зростання обсягу платних послуг.

Результатом таких зрушень була правильна організація роботи на підприємстві і нормальне його функціонування.

Насамперед, було заключено договори з постачальниками , ціни на продукцію яких помірні. При закупці великої партії товару, робилися відсоткові знижки, та сплачувалися ринку маркетингові послуги.

Зразкове облаштування торговельних місць на ринку для торгуючих продовольчими та непродовольчими товарами дало можливість збільшити у використанні торговельних місць, тобто заповнювальність їх торгуючими.

Важливу роль в отриманні прибутку зіграла стратегія цінової політики. Керівництвом підприємства було прийнято рішення про зниження цін на окремі продовольчі товари. У зв'язку з цим зросла питома вага продажу крупи та бобових, хлібо - та хлібо-булочних виробів, цукру, олії, ковбасних та макаронних виробів. Це дало позитивні результати. За рахунок зниження цін (нижче, ніж у конкурентів) прискорилося на 3 дні оборотність товарів, з 18 днів 2017 році до 15 днів 2018 році. Як результат зросла їх реалізація, тобто за рахунок підвищення об'ємів, зріс прибуток.

Швидше реалізовувались товари, збільшувалася закупка, витрати різко не зростали , а наслідок - отримання прибутку та привернення споживача.

А для підприємства яке здійснює торгівлю – це головне.

Щоб всебічно побачити формування прибутку, необхідно проаналізувати його по ступені формування.

Для аналізу балансового прибутку необхідно:

- охарактеризувати формування прибутку
- проаналізувати балансовий прибуток підприємства

Таблиця 3.3.

Аналіз формування балансового прибутку підприємства Сумської ОСС «Центральний ринок міста Лебедин»

Показники	2017 рік тис.грн.	2018 рік тис.грн	Відхилення + -
1. Доход (виручка) від реалізації товарів, послуг	31210,6	35323,8	+ 4113,2
2. Податки (ПДВ) та інші вирахування з доходу	5201,8	5887,3	+ 685,5
3. Собівартість реалізованої продукції	18249,0	20476,2	+ 2227,2
4. Валовий прибуток	7759,8	8960,3	+ 1200,5
5. Адміністративні витрати	1912,8	2002,1	+89,3
6. Витрати на збут	2116,8	2284,0	+ 167,2
7. Інші операційні:			
- доходи	1680,1	1723	+ 42,9
- витрати	1597,9	1386,6	- 211,3
8. Фінансовий результат від операційної діяльності – прибуток	3812,4	5010,6	+ 1198,2
9. Інші звичайні:			
– доходи	2,3	62,2	+ 59,9
- витрати	109,4	184,1	+74,7
10. Фінансові результати від звичайної діяльності	3705,3	4888,7	+1183,4
11. Податок на прибуток	1147,7	1283,3	+135,6
12. Прибуток	2557,6	3605,4	+1047,8

Як видно з таблиці, балансовий прибуток у 2018р становить 4888,7тис.грн, порівнюючи з попереднім 2017 роком, він зріс на 1183,4 тис.грн, що свідчить про ефективне господарювання підприємства.

Даний результат отримано за рахунок збільшення обсягів діяльності (+4113,2 тис. грн.), збільшення доходів від передачі основних засобів в оренду (+ 42,9 тис.грн.), та отриманої виручки від продажу основних засобів (+59,9 тис. грн.), а також скорочення операційних витрат, а саме витрат з утримання переданих в оренду основних засобів (-211,3 тис.грн.). Поряд з цим, скоротилася на 0,6 % питома вага собівартості реалізованих товарів та наданих послуг.

Отже, на формування прибутку, в основному, вплинули *внутрішні фактори*, які залежать від діяльності підприємства. До цих факторів можна віднести :

- обсяг реалізації товарів, послуг
- собівартість товарів, послуг
- цінова політика підприємства
- інші

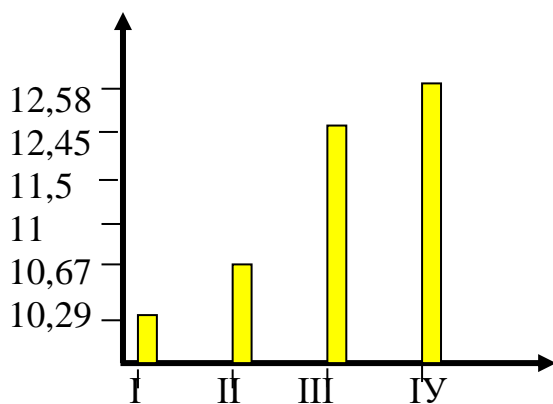
Для кращого дослідження величини та динаміки прибутку, доцільно проаналізувати отримання прибутку та рентабельність підприємства поквартально за 2018 рік.

Таблиця 3.4.

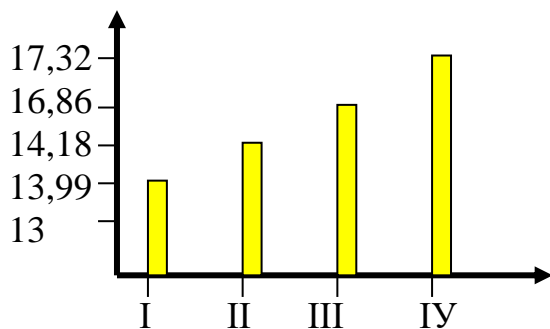
Показники прибутку та рентабельності Сумської ПС ОСС «Центральний ринок міста. Лебедин»

в поквартальному розрізі за 2018 рік

Показники	Квартали				Разом 2018
	I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.	
1. Дохід від реалізації продукції т.грн.	8088,9	8799,4	9210,0	9225,5	35323,8
2. Собівартість реалізованої продукції т.грн.	4778,8	5251,3	5079,6	5366,5	20476,2
3. Сума балансового прибутку т.грн.	987,5	1102,1	1379,6	1419,5	4888,7
4. Рівень рентабельності балансового прибутку %	13,99	14,18	16,86	17,32	15,66
5. Сума чистого прибутку т.грн.	726,7	828,9	1018,5	1031,3	3605,4
6. Рівень рентабельності чистого прибутку %	10,29	10,67	12,45	12,58	11,55

Рівень рентабельності ЧП

Рівень рентабельності БП

Рис.3.4 Динаміка рівня рентабельності за 2018 рік поквартально

Як бачимо, протягом року величина прибутку зростала щоквартально, і в цілому за рік рівень рентабельності підприємства за балансовим прибутком становить 15,66 %, а по чистому прибутку 11,55 %

Фінансове становище підприємства стабільне. Підприємство рентабельне, заборгованості по заробітній платі немає, простроченої заборгованості по платежах до бюджету немає. Але підприємство на цьому не зупиняється.

Керівництво підприємства планує для кращої роботи та покращення фінансового стану підприємства :

- розширити торговельні площі за рахунок складських приміщень
- створити спеціалізовані відділи для малозабезпечених
- збільшити асортимент продукції
- ввести передову форму обслуговування – самообслуговування
- підтримувати ціни на рівні конкурентів, а на деякі види товарів знижувати
- реклама товарів
- стимулюючі заходи.

Значить підприємство вибрало правильну стратегію своєї діяльності, а це дасть можливість і надалі працювати такими ж темпами.

3.2 Аналіз використання прибутку підприємства

Використання прибутку на підприємстві таке ж важливе, як і його накопичення. Використання грошових коштів відбувається згідно з чинним законодавством України та нормативними актами Укоопспілки.

Головним у підприємницькій діяльності любого суб'єкта господарювання є те, що одержаний прибуток після сплати всіх податків, залишається в розпорядженні підприємства та використовується згідно чинного законодавства самостійно.

Управління грошовими коштами підприємства є одним з важливих напрямків, оскільки одержані прибутки є не тільки стимулом для працівників, але і стимулом для розвитку підприємства.

Управління грошовими коштами складається з послідовних *етапів* :

- аналіз
- планування
- контроль
- регулювання

Кожен з етапів відіграє важливу роль, оскільки гроші для підприємства – це закуплені товари, заробітна плата працівників, платоспроможність, уникнення кризи та банкрутства.

Економікою закладено жорсткий закон для підприємців: “Для того, щоб існувати, треба працювати”. І тому кожне підприємство повинно виживати, діяти, спостерігати, вивчати самостійно, не чекаючи ніякої допомоги, тобто діяти «на свій страх і ризик».

Прибуток підприємство Сумської облспоживспілки «Центральний ринок міста Лебедин» розподіляє відповідно до рішення зборів Ради облспоживспілки.

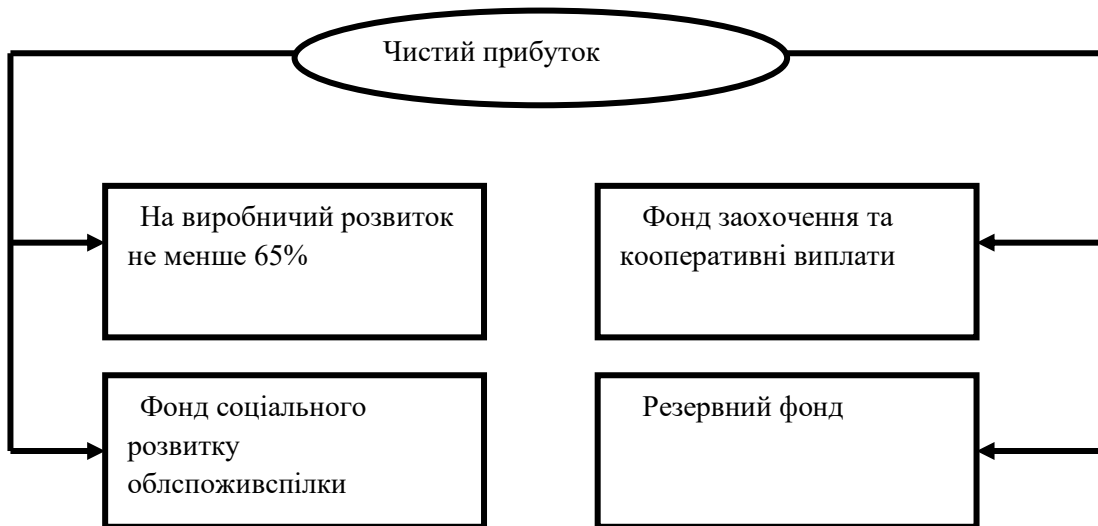

Рис.3.5 Розподіл чистого прибутку підприємства Сумської облспоживспілки «Центральний ринок міста Лебедин»

Схематично розподіл чистого прибутку на підприємстві зображено на малюнку.

Таблиця 3.5.

Напрямки використання чистого прибутку підприємства Сумської облспоживспілки «Центральний ринок м. Лебедин» за 2018 рік

Показники	Сума тис.грн	Питома вага %
1. Чистий прибуток	3605,4	100
2. На виробничий розвиток	2343,5	65
3. Фонд соціального розвитку ОСС	180,3	5
4. Фонд заохочення та кооперативних виплат, в тому числі: -заохочення	901,3 676	25 18,7
5. Резервний фонд	180,3	5

В таблиці наведено дані використання чистого прибутку на підприємстві за 2018 рік. Найбільше чистого прибутку використано на виробничий

розвиток – 65% та фонд заохочення працівників - 18,7 % З допомогою діаграми зображено відсоткову долю чистого прибутку, який направляється на утворення фондів.

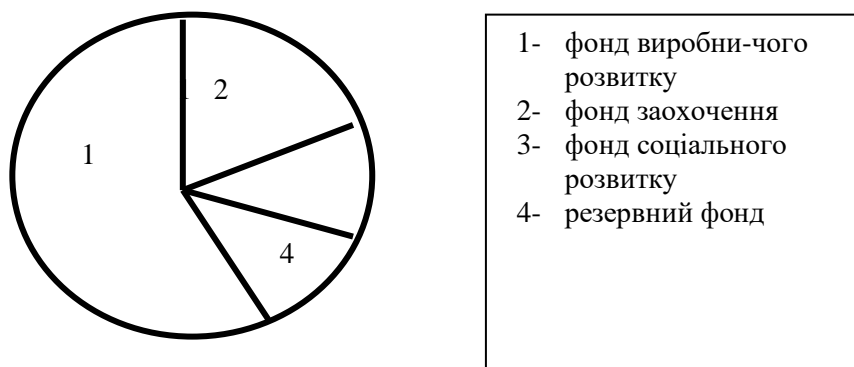

Рис. 3.6 Розподіл чистого прибутку підприємства

За нормативними актами Укоопспілки розподіл прибутку поквартально не здійснюється. Перед тим як затвердити річний план використання прибутку, керівництво ПС ОСС «Центральний ринок міста Лебедин» збирає збори трудового колективу, на яких даний план затверджується, тому що підприємство є колективним і всі питання організаційного характеру, грошових коштів вирішуються колективно.

Стратегія та тактика підприємства досить реальна, тому керівництво надіється на майбутнє процвітання підприємства і ще більші прибутки.

Ознайомившись з документацією підприємства можна зробити наступні висновки :

1. Підприємству слід нарощувати темпи розвитку.
2. Розробляти перспективні плани , враховуючи непередбачувані зміни та швидко на них реагувати.
3. Плани розподілу прибутку повинні бути реальними і добре прорахованими.
4. Потрібно зважувати всі “за” і “проти” при прийнятті певних рішень .
5. Досліджувати економічні зміни в державі та слідкувати за прийняттям законів , їх змін та доповнень

Висновки та пропозиції

В дипломній роботі проведено дослідження, з якого можна зробити такі висновки:

1. Прибуток - найважливіша фінансова категорія, що характеризує ефективність господарювання. Він є не лише джерелом забезпечення внутрішньогосподарських потреб підприємств, а й джерелом формування бюджетних коштів держави. Висока роль прибутку в розвитку підприємства і забезпеченні інтересів його власників і персоналу визначають необхідність безупинного й ефективного управління ним.

2. Управління прибутком являє собою систему принципів і методів розробки і реалізації управлінських рішень по всіх основних аспектах його формування, розподілу і використання на підприємстві.

3. ПС ОСС «Центральний ринок міста Лебедин» спеціалізується на наданні послуг з обслуговування торговельних місць торгуючим продовольчими та непродовольчими товарами, реалізації товарів через власну роздрібну мережу та ресторанному господарстві.

4. На основі аналізу основних господарських показників діяльності можемо визначити, що ПС ОСС «Центральний ринок м. Лебедин» працює прибутково. Магазини даного підприємства заслужили прихильність багатьох мешканців міста і області. ПС ОСС «Центральний ринок міста Лебедин» є підприємством, що за відносно невеликий термін свого функціонування збільшило власні розміри та обсяги реалізації майже втричі.

5. В 2018 році прибуток збільшився в порівнянні з 2016 роком на 884,6 тис. грн. або на 32,5%, в порівнянні з 2017 на 1047,8 тис. грн. або на 40%.

Збільшення прибутку у 2018 році в порівнянні з 2016 та 2017 роками, рентабельності господарської діяльності та значне збільшення активів свідчить про наявні резерви зростання ефективності господарювання підприємства, що аналізується.

5. Відмічається надмірна централізація процесу управління прибутком ПС ОСС «Центральний ринок міста Лебедин», тому одним із шляхів удосконалення управління прибутком є надання більшої свободи структурним підрозділам підприємства для більш активної участі в процесі управління прибутком.

Список використаної літератури

1. Бандурка О.М., Коробов М.Я., Орлов П.І., Петрова К.Я. Фінансова діяльність підприємства: Підручник. - К.: Либідь, 1998. - 312 с.
2. Білик М.Д. Підвищення ефективності розподілу прибутку // Економіст. - 2018.- С.43 -45.
3. Бланк И.А. Управление прибылью. - К.: Ника-Центр, 2008. - 544 с.
4. Бойчик І.М. Економіка підприємства. - Київ: "Атіка", 2015. - 480 с.
5. Бондар Н.М. Економіка підприємства: Навч. посіб. - К.: Видавництво А.С.К., 2014. - 400 с.
6. Варналій З.С. Основи підприємництва: Навч. посіб. - 3-тє вид., випр. і доп. - К.: Знання-Прес, 2016. - 350 с.
7. Гармонизация социально-экономического развития как магистральное направление повышения конкурентоспособности современного государства / под.ред. Емельянова С.Г., Минаковой И.В. – Орёл: АПЛИТ, 2011. – 344 с.
8. Гордієнко П.Л. Стратегічний аналіз: Навчальний посібник. - К.: Алерта, 2016. - 404 с.
9. Государственное регулирование рыночных процессов в современной экономике / под.ред. Емельянова С.Г., Минаковой И.В. – Орёл: АПЛИТ. – 2010. – 428 с. (ISSN 978-5-904446-04-8)
10. Должанський І.З., Загородна Т.О. Конкурентоспроможність підприємства: Навч. посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2016. - 384 с
11. Донець Л.І., Романенко Н.Г. Основи підприємництва. Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2016. - 320 с.
12. Економіка підприємства: Підручник / За ред. Л.Г. Мельника. – Суми: Університетська книга, 2004. – 630 с.
13. Іващенко В.І., Болюх М.А. Економічний аналіз господарської діяльності. - К.: ЗАТ "Нічлава", 2009. - 204 с.

14. Каринцева А.И. Экономические основы планирования процессов экологически устойчивого развития территории. Сумы: СумГУ, 1997
15. Каринцева А.И., Старченко Л.В. Финансовый менеджмент. М.: Экономика, 2015
16. Каринцева О.І., Волк О.М. Еколого-економічна ефективність використання інформаційно-комунікаційних технологій в Україні. Механізм регулювання економіки. – 2009. – №2. – С. 24-29.
17. Каринцева О.І., Кубатко О.В., Лавриненко А.С. Інвестиційне забезпечення підприємств сільського господарства в умовах економічних та екологічних флуктуацій. Механізм регулювання економіки. – 2013. – № 1. – С. 143–149
http://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/acticles/issue_16/OLEKSANDRA_V_KARINTSEVA_OLEKSANDR_V_KUBATKO_ALINA_S_LAVRYNENKO_Investment_Fostering_in_Agriculture_Considering_Economic_In.pdf
18. Каринцева О.І., Матвеев П.С. Теоретичні аспекти визначення сутності інноваційного потенціалу. Механізм регулювання економіки. – 2015. – № 2. – С. 23-30.
http://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/acticles/issue_25/OLEKSANDRA_I_KARINTSEVA_PAVLO_S_MATVIEIEV_Theoretical_Aspects_of_Defining_the_Essence_of_the_Innovative_Potential.pdf
19. Каринцева О.І., Мельник Л.Г., КачурП.С., БалацькийО.Ф. та ін. Формування на території Сумської області ЕКОПОЛІСУ – науково-виробничо-освітнього комплексу з виробництва і реалізації товарів екологічного призначення (концептуальні положення). Науково-практичне видання. - Суми: ВТД “Університетська книга”, 2003. ISBN 966-680-088-8
20. Каринцева О.І., Тарасенко С.В. Методичні аспекти аналізу інфраструктури ринку екологічних товарів та послуг (РЕТП) в Україні. Механізм регулювання економіки.-Суми,вид-во СумДУ, 2011.- № 1(51).- С.- 267-273.
http://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/acticles/issue_12/O_I_Karintseva_S_V_Tara

senkoMethodical_aspects_of_the_analyses_infrastructure_of_the_market_ecologic
al_goods_and_services.pdf

21. Карінцева О.І., Тарасенко С.В. Теоретичні засади механізму екологізації розвитку підприємств на основі формування попиту на екологічні товари. Механізм регулювання економіки. №4, 2010. С. 94-100

22. Карінцева О.І., Харченко М.О., Кальченко С.О. Ефективність використання лізингу в сучасних умовах. Механізм регулювання економіки, №3. 2016. С. 97-106
http://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/acticles/issue_30/OLEKSANDRA_I_KARIN_TSEVA_MYKOLA_O_KHARCHENKO_SVITLANA_O_KALCHENKOEfficiency_of_Leasing_in_Modern_Conditions.pdf

23. Карінцева О.І., Харченко М.О., Матвеев П.С. Науково-практичні засади оцінки розвитку інноваційного потенціалу регіонів. Механізм регулювання економіки, #2. 2014. С. 70-78
http://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/acticles/issue_21/OLEKSANDRA_I_KARIN_TSEVA_MYKOLA_O_KHARCHENKO_PAVLO_S_MATVIEIEVScientific_and_Practical_Bases_of_Estimation_of_Innovative_P.pdf

24. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: Знання, 2015. - 485 с.

25. Коніщева Н., Балашова Р., Гураль В. Аналітичні підходи до оцінки ефективності діяльності підприємств // Економіст. - 2013.. - С.44-47.

26. Концептуальні підходи до змін моделей споживання та виробництва при переході до стійкого розвитку [Текст] / Л.Г. Мельник, О.І. Мельник, О.І. Карінцева та ін. // Механізм регулювання економіки. — 2007. — №3. — С.51-58.

27. Лень В.С., Гливенко В. В.: Звітність підприємства: Підручник. - 2-е вид., перероб. і доп. - К.: Центр навч. літератури, 2016. - 612 с.

28. Мельник Л. Г., Волк О. М., Гайтина Н. М., Рибалка М. В., Удосконалення методів мотивації працівників на підприємствах України з

урахуванням міжнародного досвіду // Вісник СумДУ. Серія “Економіка”, № 4'2012. С. 55-63.

29. Мельник Л.Г. Екологічна економіка. – Суми, 2001. – 284 с.

30. Мельник Л.Г. Екологічна економіка: підручник. – 3-тє вид., випр. і допов. – Суми: Університетська книга, 2006. – 367 с.

31. Мельник Л.Г., Каринцева А.И. Экономика предприятия. конспект лекций: Учебное пособие. – Университетская книга, 2002. 400 с.

32. Мельник, Л.Г. Научные основы самоорганизации экономических систем. Часть 1 / Л.Г. Мельник // Механізм регулювання економіки. - 2010. - №3, Т1.- С. 12-26.

33. Мельник, Л.Г. Синергетична основа маркетингових інновацій / Л.Г. Мельник, І.Б. Дегтярьова // Маркетинг і менеджмент інновацій. — 2010. — №1. — С.67-77.

34. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємств: Навчальний посібник. - К: КНЕУ, 2017. - 132 с

35. Основи стійкого розвитку: навч. посіб. / За ред. Л.Г. Мельника. - Суми : Університетська книга, 2005. - 654 с.
https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/44620/1/Melnyk_Osn_stiy_rozv.pdf

36. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. - 2-ге вид., випр. і доп. - К.: Знання, 2015. - 662 с.

37. Социально экономические проблемы информационного общества : монография / под ред. д.э.н., проф. Л. Г. Мельника, к.э.н., доц. М. В. Брюханова. – Вып. 2. – Сумы : Университетская книга, 2010. – 896 с.

38. Стратегія сталого розвитку : підручник / В. М. Боголюбов [та ін.] ; За ред. В. М. Боголюбова. - Вид. 2-ге, перероб. і доп. - К. : Видавничий центр НУБіПУ України, 2018. - 328 с.

39. Тарасенко С.В. Механізм впливу інфраструктурних факторів на процеси функціонування ринку екологічних товарів та послуг в Україні.

Збірник наукових праць//Економіка: проблеми теорії і практики.- Випуск 262.- Т.8.- Дніпропетровськ:ДНУ, 2010. -с.-2011-2105.

40. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства: Навч. посібник. - Житомир: ЖДТУ, 2004. - 580 с.

41. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібник. - К.: КНЕУ, 2013. - 554 с.

42. Федієнко П.М., Данько В.Н. Рентабельність - оцінка господарювання. - К.: Урожай, 2012 - 46 с.

43. Шапочка Н., Каринцева А., Евдокимов А. Система эколого-экономической информации как средство управления социально-экономическим развитием // Экономика природопользования / Л. Хенс, Л.Г. Мельник, Э. Бун, Й. Кен, Й. Сейак и др. / Под ред. Л. Хенса, Л. Мельника, Э. Буна. - К.: Наукова думка, 1998. - С. 320-325.

44. Экология и экономика: монография / Балацкий О.Ф., Ярош Н.В., Мишенин Е.В., Карпищенко А.И., Семененко Б.А.. К.: "Урожай", 1986. – 106

45. Chygryn O., Karintseva O., Kozlova D., Kovaleva A. HR Management in the Digital Age: the Main Trends Assessment and Stakeholders // Механізм регулювання економіки, 2019, № 2. С. 106-115.

46. Hens L., Karintseva O., Kharchenko M., & Matsenko O. The States Structural Policy Innovations Influenced by the Ecological Transformations. Marketing and Management of Innovations, #3, P. 290-301. <http://doi.org/10.21272/mmi.2018.3-26>

47. Karintseva O.I. Economic restructuring in Ukraine in view of destructive effect of enterprises on environment. International Journal of Ecological Economics & Statistics #38 (4), 2017. P. 1-11

48. Karintseva O.I., Shkarupa O.V., Shkarupa I.S. Innovation potential of ecological modernization for green growth of economics: a case study. International Journal of Ecology and Development 31 (1), 2016. P. 73-82 <http://www.ceser.in/ceserp/index.php/ijed/article/view/4044> (SCOPUS)

49. Li Rui, Sineviciene L., Melnyk L., Kubatko O., Karintseva O., Lyulyov O. Economic and environmental convergence of transformation economy: The case of China // Problems and Perspectives in Management Volume 17 2019, Issue #3, pp. 233-241 [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.17\(3\).2019.19](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.17(3).2019.19)

50. Melnyk L., Dehtyarova I., Kubatko O., Karintseva O., Derykolenko A. (Disruptive technologies for the transition of digital economies towards sustainability. Economic Annals-XXI, 2019, 179(9-10), 22-30. doi: <https://doi.org/10.21003/ea.V179-02>

51. Melnyk L., Kubatko O., Dehtiarova I. Sustainable development strategies in conditions of the 4th Industrial revolution: the EU experience // River Publishers, 2019

52. Shkarupa O.V., Karintseva O.I., Zhukova T.A. Ecological modernization of the transport system in Sumy for green growth of economics // International Journal of Ecology and Development Volume 32, Issue 3, 2017, Pages 75-85.